

Infeksjonskontrollprogram

Gjelder for: Hele SiV
Dokumenttype: Avdelingens dokumentasjon
Sist endret: 09.08.2024

1. HENSIKT

Tydeliggjøre infeksjonskontrollprogrammets overordnede hensikt- infeksjonsovervåking og infeksjonsforebygging.

2. ANSVAR

Ledere har ansvar for at godkjente retningslinjer og prosedyrer blir praktisert, og at personalet blir fulgt opp med undervisning og veiledning innen infeksjonsovervåking og infeksjonsforebygging. De har også ansvar for at relevante kontroll- og overvåkingsresultater gjøres kjent i personalgruppen. Hver enkelt ansatt har ansvar for at gjeldende prosedyrer blir gjennomført. Den ansatte skal holde seg faglig oppdatert.

2. FREMGANGSMÅTE

2.1 Infeksjonsovervåking

Infeksjonsovervåking er det ene av to hovedelementer i et infeksjonskontrollprogram. Med forskrift om innsamling og behandling av helseopplysninger i NOIS-registerforskriften, er det skapt hjemmel for innsamling av data fra sykehusenes overvåking av helsetjenesteassosierte infeksjoner (HAI) til et nasjonalt register.

Prevalens- og insidensundersøkelser gjennomføres og rapporteres jevnlig i samsvar med nasjonale krav. Prevalensmetoden gir et godt overblikk over forekomsten av helsetjenesteassosierte infeksjoner på prevalensdagen (HAI). I insidensregistreringene overvåkes forekomsten av postoperative infeksjoner i operasjonsområdet (POSI). Overvåkingen skjer for noen utvalgte kirurgiske inngrep, gjennom hele året.

Stedlig helsetilsyn- representert ved Fylkeslegen, fører tilsyn med det infeksjonsforebyggende arbeidet i helseinstitusjonene. De påser at SiV har et infeksjonskontrollprogram med tilfredsstillende faglig standard, og at dette fungerer.

Administrerende direktør har det faglige og organisatoriske ansvar for tiltakene som infeksjonskontrollprogrammet omhandler.

Smittevernoverlegen koordinerer smittevernet i helseinstitusjonen. I spesielle smittevernsituasjoner, og forhold som er hjemlet i Forskrift om smittevern i helse- og omsorgstjenesten er smittevernoverlegen direkte underlagt ledelsen.

Smittevernsykepleier har en sentral rolle i å videreformidle viktigheten av et infeksjonsforebyggende arbeid, sammen med personale i hele organisasjonen. Organisatorisk er smittevernsykepleier plassert i Smittevernseksjonen, med smittevernoverlegen som nærmeste faglige overordnede. Smittevernsykepleierne, sammen med smittevernoverlegen, overvåker infeksjonsforekomsten ved SiV. De medvirker i å forebygge og begrense forekomst av infeksjoner hos pasienter, pårørende og personalet ved sykehuset. [Stillingsbeskrivelse - hygienesykepleier/smittevernsykepleier](#)

Mikrobiologiske laboratorium har metoder for mikrobiologisk diagnostikk, samt påvisning av utbrudd av infeksjonssykdom som krever særlige forholdsregler. Metodene omfatter påvisning og identifikasjon av aktuelle mikroorganismer og resistensbestemmelse mot ulike antibiotika. Epidemiologisk kartlegging ved typebestemmelse og påvisning av bestemte markører hos ulike mikroorganismer kan

være aktuelt. Leger ved mikrobiologisk laboratorium bistår med ulike oppgaver i smittevernarbeidet. Dette kan omfatte registreringsarbeid, utarbeidelse av rapporter om infeksjonssituasjonen på sykehuset, og rådgivningsvirksomhet. Sykehusets mikrobiologer samarbeider nært med smittevernoverlegen og med smittevernsykepleierne. Det foreligger melderutiner til blant annet Folkehelseinstituttet, Fylkeslegen og smittevernansvarlig kommunelege, spesielt i utbruddssituasjon og ved funn av spesielle mikrober innenfor kategorien allmenfarlig smittsom sykdom.

2.2 Infeksjonsforebygging

Rådgivning, veiledning og undervisning blir gjort ut fra infeksjonskontrollprogrammet og innmeldte behov.

Sykehuset i Vestfold har skriftlige retningslinjer vedrørende undersøkelse, behandling og pleie av urinveisinfeksjoner, postoperative sårinfeksjoner, nedre luftveisinfeksjoner, intravaskulære infeksjoner og septikemier, hudinfeksjoner og alvorlige infeksjoner fremkalt av antibiotikaresistente bakterier.

Retningslinjer for forebygging:	
Urinveisinfeksjoner	Forebygging av helsetjenesteassosiert urinveisinfeksjon
Postoperative sårinfeksjoner	Preoperative pasientforberedelser - infeksjonsforebyggende tiltak.
Nedre luftveisinfeksjoner	Nedre luftveisinfeksjoner - forebygging
Intravaskulære infeksjoner og septikemier	Sentralt venekateter (SVK) - håndtering og fjerning av tunnelert og ikke-tunnelert kateter hos voksne
Alvorlige infeksjoner fremkalt av antibiotikaresistente bakterier	Basale smittevernrutiner
Hudinfeksjoner	Preoperativ rengjøring og desinfeksjon av operasjonsfelt
Retningslinjer for generelle smitteverntiltak: håndhygiene, bruk av arbeidstøy, bruk av beskyttelsesutstyr, forebygging av yrkesbetinget smitte, renhold og desinfeksjon, tekstilhåndtering, avfallshåndtering	Basale smittevernrutiner

Skriftlig retningslinjer for bruk av antibiotika ved Sykehuset i Vestfold

Ved Sykehuset i Vestfold skal det benyttes skriftlige retningslinjer ved forskrivning av antibiotika, både til behandling av infeksjoner og ved profylaktisk bruk. Hovedsakelig skal nasjonale faglige retningslinjer for bruk av antibiotika i sykehus benyttes, med mindre det er nedfelt egne lokale særskilte retningslinjer (for eksempel ved endret/annen lokal resistensepidemiologi som krever dette). Ved avvik fra bruk av akseptert retningslinje skal dette nedfelles og begrunnes i pasientens journal. Enhver lege som ordinerer antibiotika er medansvarlig for å sikre god forskrivningspraksis. Antibiotikastyringsprogrammet er det styrende dokumentet i forhold til foretakets antibiotikapolitikk. [Antibiotikastyringsprogram, SiV](#)

Retningslinjer finnes for teknisk desinfeksjon og steriltforsyning herunder rengjøring av utstyr, steriltforsyning, innkjøp, lagring, og transport, renhetsgrad før sterilisering, sterilisatorer og kontrollrutiner [Lagring av sterilt utstyr. Sterilsentralen.](#)

Nybygg, ombygging, reorganisering Smittevernseksjonen inngår i kvalitetssikring ved nybygg, endringer i bygningsstruktur eller bruksendringer. Sykehushygienisk personell skal tidlig i prosessen være representert i relevante utvalg/komiteer/prosjekter som har med endring av rom og funksjon å gjøre, samt driftsmessige endringer i pasientlogistikk etc. Funksjoner som i Smittevernlovens veileder punkt 8.1.2, er ved SiV ivaretatt av Smittevernseksjonen.

Ventilasjon. Det gjennomføres kvalitetskontroll av ventilasjon og luftkvalitet i operasjonsavdelinger og andre arealer med spesielle krav til luftkvalitet 1–2 ganger i året.

Medisinsk teknisk utstyr (MTU) og sterilt utstyr er sentralt i det smitteforebyggende arbeidet [Håndtering av Medisinsk teknisk utstyr \(MTU\)](#). Det er etablert skriftlige prosedyrer for kvalitetssikring av sterilforsyning, herunder innkjøp, lagring og transport, renhetsgrad før sterilisering, pakking.

2.3 ORGANISERING AV SMITTEVERNET I NORGE, OG VED SYKEHUSET I VESTFOLD

Folkehelseinstituttet og Helsetilsynet har nasjonale oppgaver. Folkehelseinstituttet er viktigste samarbeidspartner og referanseinstitusjon i fagspørsmål som infeksjonsregistrering, utbruddshåndtering etc.

Oslo Universitetssykehus RHF (OUS) er regionsykehus for Helse Sør-Øst. Den regionansvarlige avdeling for sykehushygiene er lokalisert til OUS, og er kompetansesenter for Helse Sør-Øst. Kompetansesenteret driver fagforum for infeksjonskontroll som består av sykehushygienisk personell fra sykehusene i regionen. De arrangerer jevnlig møter ved det regionale kompetansesenter for smittevern. Forumet arbeider aktivt med henblikk på å lage felles prosedyrer, retningslinjer og anbefalinger og å heve kompetansenivået for personell i regionen.

Smittevernseksjonen ved SiV er organisatorisk plassert i Fagavdelingen, og består av smittevernoverlege, smittevernsykepleiere og tuberkulosekoordinator. Smittevernseksjonen har en rådgivende funksjon, også ut mot kommunehelsetjenesten i Vestfold. Infeksjonskontrollprogrammet er utarbeidet av Smittevernseksjonen og inneholder samlede oppdaterte prosedyrer og retningslinjer. Disse er tilgjengelige i SiVs elektroniske kvalitetshåndbok.

Bedriftshelsetjenesten (BHT) er aktiv medspiller vedrørende personalrettet smittevern. Det gjelder informasjon, rådgivning, vaksinasjon, registrering, oppfølging av uønskede hendelser som ved stikkskader. Målinger vedrørende ventilasjon og inneklimate oppfattet også av tilbudet.

4. GENERELT

Med hjemmel i Lov om vern mot smittsomme sykdommer § 4–7 og § 7–11 har Sosial- og helsedepartementet 1.juli 2005 fastsatt "Forskrift om smittevern i helse- og omsorgstjenesten". Alle helseinstitusjoner har plikt til å utforme et infeksjonskontrollprogram og å lage et egnet system for å gjennomføre og vedlikeholde dette. (Forskriftens § 2–1 og 2–2.) Et infeksjonskontrollprogram er et overordnet, samlet styringsdokument med hovedvekt på konkrete tiltak som helseinstitusjonen finner hensiktsmessig, for å oppfylle forskriftens krav. Et infeksjonskontrollprogram er en del av institusjonens internkontrollsystem som beskriver de systematiske tiltak som er nødvendig for å redusere forekomsten av alvorlige helsetjenesteassosierte infeksjoner. Fylkeslegen får årlig tilsendt oppsummering av smittevernbistand gitt til kommunehelsetjenesten i Vestfold.

5. INTERNE REFERANSER

1.1.6.8	Stillingsbeskrivelse - hygiesykepleier/smittevernsykepleier
1.3.3.1.5	Håndtering av Medisinsk teknisk utstyr (MTU)
1.6.2.6.2.3	Sentralt venekateter (SVK) - håndtering og fjerning av tunnelert og ikke-tunnelert kateter hos voksne
1.6.2.15.5	Forebygging av helsetjenesteassosiert urinveisinfeksjon
1.6.10.2.1	Basale smittevernrutiner
1.6.10.7.12	Kjemisk desinfeksjon
1.6.10.8.3	Preoperative pasientforberedelser -infeksjonsforebyggende tiltak.
1.6.10.8.5	Preoperativ rengjøring og desinfeksjon av operasjonsfelt

[1.6.10.9.3](#)
[2.1.5.11.2.4](#)

[Nedre luftveisinfectionsjoner - forebygging](#)
[Lagring av sterilt utstyr. Sterilsentralen.](#)

6. EKSTERNE REFERANSER

[Smittevernloven](#)
[Helsetilsynsloven](#)
[Smittevern i helse- og omsorgstjenesten](#)
[NOIS-registerforskriften](#)

7. VEDLEGG

Antibiotikastyringsprogram, Sykehuset i Vestfold [https://www.siv.no/Documents/Nyheter/Antibiotikastyring
sprogram%20SiV.pdf](https://www.siv.no/Documents/Nyheter/Antibiotikastyring%20SiV.pdf)